

VU Research Portal

Agressie tegen en benadeling van ouderen: een onderzoek naar ouderenmishandeling

Comijs, H.C.; Jonker, C.; Pot, A.M.; Smit, J.H.

published in

Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde
1997

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Comijs, H. C., Jonker, C., Pot, A. M., & Smit, J. H. (1997). Agressie tegen en benadeling van ouderen: een onderzoek naar ouderenmishandeling. *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*, 141, 1987-1987.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Atlas of pediatric physical diagnosis. 3e druk. Onder redactie van B.J.Zitelli en H.W.Davis. 748 bl., fig., tabellen. Mosby-Wolfe, St. Louis 1997. ISBN 0-8151-9930-9. Prijs: geb. f 249,90.

De 3e druk van deze bekende, fraai uitgevoerde en volumieuze atlas komt 5 jaar na de 2e, die naar ik verwacht een plaats heeft gevonden in de bibliotheken van vele kinderartsen. Ook deze nieuwe druk heeft ten doel studenten, assistent-geneeskundigen, verpleegkundigen en kinderartsen te helpen met de herkenning van ziektebeelden op de kinderleeftijd. Daarvoor is een indrukwekkend aantal foto's en tekeningen afgedrukt, ondersteund door een compacte en probleemgerichte tekst.

In vergelijking met de 2e druk zijn door dezelfde auteurs de diverse hoofdstukken geactualiseerd en op verschillende punten uitgebreid. Wat betreft de uitbreidingen noem ik de fraaie foto's van de techniek van bepaalde facetten van het (subspecialistisch) lichamenlijk onderzoek, overzichtelijke tabellen van relevante anamnestiche gegevens, checklists bij bepaalde klinische problemen, schematische tekeningen, en foto's van endoscopische en laboratoriumbevindingen. Ook de plaatjes van de beelden van bepaalde nieuwe laboratoriumtechnieken, zoals fluorescentie bij in-situhybridisatie, zijn zeer illustratief. Daarnaast zijn de lay-out en de vormgeving geheel vernieuwd en sterk verbeterd.

De 3e druk van deze atlas verdient het om de plaats in te nemen van zijn voorganger in de rij boeken in de bibliotheek van een polikliniek Kindergeneeskunde, zeker in die ziekenhuizen waar co-assistenten werkzaam zijn.

J.M.WIT

H.C.Comijs, C.Jonker, A.M.Pot en J.H.Smit, *Agressie tegen en benadeling van ouderen*. Een onderzoek naar ouderenmishandeling. 119 bl., fig., tabellen. Instituut voor Extramuraal Geneeskundig Onderzoek, vakgroep Psychiatrie, Vrije Universiteit Amsterdam 1996. ISBN 90-9010257-4. Prijs: ingen. f 20,-.

Alweer acht jaar geleden mocht ik minister Brinkman de resultaten van het eerste Nederlandse onderzoek naar mishandeling van ouderen aanbieden.¹ Het was een nog beperkte inventarisatie, die uitmondde in het advies een centraal meldpunt in te stellen. Dat is in twee regio's gebeurd en per jaar werd daar ongeveer honderd keer gebruik van gemaakt. In een minderheid van de gevallen kon het vermoeden van mishan-

deling ook hardgemaakt worden.² Nu is er voor het eerst ook een bevolkingsonderzoek naar ouderenmishandeling gedaan. De vakgroep Psychiatrie van de Vrije Universiteit Amsterdam heeft in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bijna 2000 Amsterdammers van 65 jaar en ouder gevraagd naar de mate waarin zij zelf als nog zelfstandig wonende bejaarde het slachtoffer zijn geworden van mishandeling. Dat blijkt 5,5% te zijn overkomen, in de meeste gevallen in de vorm van voortdurende verbale agressie (vaak van de echtgenoot), maar in een minderheid van de gevallen (1,2%) was er toch ook sprake van financieel misbruik en van fysiek geweld. Dat laatste was meestal eenmalig. Verwaarlozing kwam nauwelijks voor, maar dat is ook meer een probleem in verzorgings- en verpleeghuizen.

Opmerkelijk is dat de helft van de slachtoffers zegt voor de eigen ervaringen het woord 'mishandeling' toch niet te willen gebruiken. De schade is meestal niet erg groot en het lukt in veel gevallen ook redelijk goed de zaak weer onder controle te krijgen. De daders (meestal mannen) staan doorgaans erg dicht bij de slachtoffers (meestal vrouwen) en zijn niet zelden ook van hen afhankelijk. Veel van de daders hebben naar het oordeel van de slachtoffers ernstige problemen: psychisch, maar vaak ook sociaal en financieel.

Het onderzoek bevestigt voor een belangrijk deel wat ook al uit eerder Nederlands en buitenlands onderzoek bekend was. Mishandeling van ouderen vraagt serieuze aandacht, maar ernstige vormen van mishandeling zijn gelukkig toch zeldzaam.

LITERATUUR

- ¹ Lege W de, Weeghel J van. *Mishandeling van ouderen*. Utrecht: Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid, 1989.
- ² Faber E, Weeghel J van. *Melding van ouderenmishandeling*. Utrecht: Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid, 1994.

P.SCHNABEL

Adenosine, cardioprotection and its clinical application. Onder redactie van R.M.Mentzer jr, M.Kitakase, J.M.Downey en M.Hori. (Developments in cardiovascular medicine.) 239 bl., fig., tabellen. Kluwer, Boston 1997 (voor Nederland: Kluwer, Dordrecht). ISBN 0-7923-9954-4. Prijs: geb. f 105,-.

R.B.Jeffrey jr en E.K.Fishman, *Spiral CT of the body*. A teaching file. 325 bl., fig. Lippincott-Raven, Philadelphia 1996. ISBN 0-397-51668-1. Prijs: geb. f 359,05.

Berichten

Buitenlands nieuws

GROOT-BRITANNIË

Meer doden door ziekenhuisinfecties dan door het verkeer. – Uit een rapport van het Office of Health Economics blijkt dat er tegenwoordig in Groot-Brittannië meer mensen dood gaan aan ziekenhuisinfecties dan in het verkeer. Het aantal Britse verkeersslachtoffers is vorig jaar gedaald naar 3598, het laagste cijfer sinds 1926, terwijl ziekenhuisinfecties de oorzaak zijn van minstens 5000 sterfgevallen en medeoorzaak van nog eens 15.000 andere (*The Times*, 16 september).

Het kost vele miljoenen ponden om al die ziekenhuisinfecties te behandelen. Alleen al voor de patiënten die na een chirurgische ingreep ziek worden, zijn de kosten naar schatting 170 miljoen pond en deze groep vormt slechts een kwart van het totale aantal geïnfecteerde patiënten.

Tegenwoordig raakt 1 op de 16 in een Brits ziekenhuis opgenomen patiënten geïnfecteerd. In toenemende mate gebeurt dat met een bacterie die resistent is tegen antibiotica. Omdat geïnfecteerde patiënten langer in het ziekenhuis moeten verblijven dan mensen die normaal herstellen, gaan er in Groot-Brittannië jaarlijks minstens een miljoen 'beddagen' verloren. Een uitbarsting van een infectie met een resistente ziekenhuisbacterie is dus een buitengewoon kostbare zaak. Als voorbeeld wordt een twee jaar durend incident beschreven, waarbij zalen tijdelijk gesloten moesten worden en operaties en opnamen uitgesteld.

Volgens het rapport is eenderde van de Britse ziekenhuisinfecties te voorkomen. Er wordt echter veel te weinig geld aan het benodigde personeel besteed. Volgens de aanbevolen normen moet er per 250 bedden 1 in infectiecontrole gespecialiseerde verpleegkundige zijn, maar op dit moment is dat er